

ACC. N:R M. 14796:1-5.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Nils Ekstrand, Malmö*
Härad: *Torna* Berättare: " " "
Socken: *Everlövs* Berättarens yrke: *f. d. poliskonstapel*
Uppteckningsår: *1958* Född år *1882* i *Everlövs*

Ramsor ö småbarnslekar m. m. s. 1-4.
Lekar. (neg. svar) s. 5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

LUF 53

" 55

RAMSER OCH SMÅBARNSLEKAR.

Jag får beklaga, men det vill synas mig, som om Ni skulle ha överskattat min förmåga till att kunna lämna upplysningar i detta ärende. Det är inte mycket jag kan svara på av det som beröres i denna frågelista. Jag skall emellertid söka besvara densamma så gott jag förmår.

Nog för att jag varit med om att leka sådana lekar som "kurragömma", "katt och rått", "pjätt" med flera, då olika räkneramsor användes för att välja ut vem som skulle "stå" eller vem som skulle "Ta" i pjätt, ävensom i bollspel för att få avgjort vilken av parterna som skulle börja leken med att vara "Sur" /motparten benämndes "Söt"/. Detta kunde under spelets gång skifta åtskilliga gånger beroende på skickligheten att kunna tillkämpa sig övertaget mellan de tävlande. Det ansågs nämligen mest hedrande att vara "Söt". Det är ju nu så länge sedan dess, så jag kan inte komma ihåg ordalydelsen i de räkneramsor, som man då använde sig utav, hur mycket jag än försökt att draga mig dem till minnes.

I detta sammanhang kan lämpligen ett par dylika ramsor få antecknas som tillämpades av mina barn, då de voro små:

Ella, Bella, Bi. Nu är Du fri.

Esige, Desige, Luntan, Tuntan.

Seveli maka, Kuckeli kaka.

Erlan, Berlan. Biff, Boff, Baff.

ACC. N:R M. 14796:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf 53

2

Fisken simmar över havet

Vilken färg väljer Du då

Svar: Enviss färg t.ex. grön.

Den uppgivna färgen bokstaveras: G R Ö N

Har Du den färgen på Dig, Så slipper Du stå.

Har Du den inte får Du stå.

Någonting liknande ifråga om räkneramsor begagnade sig barnen av även i min barndom och ungdom, men jag är oförmögen till att kunna komma ihåg ordalydelsen av desamma från den tiden.

Angående modrarnas lekar med småbarnen, så skulle jag vilja tro att dessa varierade bland mammorna, beroende av deras ålder, om de voro äldre eller yngre. Det är inte mycket jag kan komma ihåg härvidlag. Vad jag särskilt kan minnas var, att bland det första man roade barnen med, så var det att lära dem "klappa kaka". Man tog deras små händer och klappade handflaterna tillsammans och samtidigt uttalade "Klappa, klappa kaka". Sedan lyfte man händerna hastigt uppåt och sade "Högt till fularna" /fåglarna/. Efter någon tid kunde barnen självmant utföra denna manöver. Några andra särskilda småbarnslekar har jag inget minne av. Ja man brukade också taga i barnens fingrar och läsa upp namnen på dem för att roa dem, vilket lät så här: Tummetott, slickepott, långeman, gullebrand och lilleman.

ACC. N:R M. 14796:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3

Att mödrarna kysste sina barn, såg man ju ofta. I synnerhet bland de yngre mödrarna och kanske särskilt deras första barn. Att modern gned sin näsa mot barnets näsa förekom väl också, även om jag ej har något direkt minne av det. Det hela berodde väl till stor del på hur pass barnkära vederbörande mödrar voro, vilket då som alltid kunde vara olika hos olika människor.

Det fanns ju också en del mödrar som ej i någon nämnvärd grad daltade med sina småbarn. Det fick räcka med att de fingo sin mat och nödvändiga passning. Mödrarna hade ju i allmänhet även att sköta om sina dagliga hushållsbestyr och hade helt enkelt inte tid till att sysselsätta sig med småbarnen mera än som var nödvändigt.

Det är ju möjligt att det fanns dem som tillverkade eller på annat sätt anskaffade skallror till sina småbarn, men jag har inget minne av, att det förekom mera allmänt. Det enda jag kan komma ihåg i den vägen var, att man efter slakt tog vara på svi- nets urinblåsa, i vilken, efter det man tömt ut innehållet i den- samma, petade in en del ärtor, varefter man blåste upp urinblåsan så att den kom att likna en stor boll. Efter det blåsan sedan hängt några dagar till tork hade man en lätt och trevlig skramla för så väl stora som små barn att leka med.

Efter hand som barnen växte till avtrubbades alla ömhetsbety-

gelsor mer och mer för att till sist så gott som helt upphöra.
Jag vet mig aldrig på den tiden ha sett, att barn i skolåldern
visade prov på sin tillgivenhet mot föräldrarna genom att kyssa
eller på annat sätt giva uttryck för några ömhetsbetygelser, ej
heller att föräldrarna då kramade om sina barn. Detta var inte bruk-
ligt. Dylika hjärtligheter mellan föräldrar och barn skulle om det
visades mera öppet säkerligen av folk i allmänhet betraktas som
överdrivet dalt och barnen skulle få ord om sig att vara "kelna"
/bortskända/ och detta ansågs inte rekommenderande för barnen.

Malmö i september 1958.

L E K A R.

I denna frågelista omnämnda lekar är ju möjligt, att de kan ha förekommit under min tid med annan benämning, men jag har inget minne av, att jag sett eller varit med om att leka någon lek med i skrivelsen omnämnda namn, varför jag ej kan besvara här berörda frågor.

Malmö i september 1958.

